

NĚKTERÉ POZNATKY Z OBLASTI VELENÍ

Předpis Oper-1-1 (Organizace a vedení operací) k oblasti velení říká: „Velení vojskům záleží v tom, že velitelé a štáby neustále řídí činnost podřízených svazů, svazků a útvarů, usměrňují a vzájemně sňadují jejich úsilí ke splnění stanovených úkolů, organizují a řídí všestranná zabezpečení bojové činnosti. Velení je založeno na centralizovaném řízení veškeré bojové činnosti a na rozumné iniciativě podřízených při plnění stanovených úkolů. Velení musí být pevné, nepřetržité a pružné.“

Ke splnění všech těchto požadavků velení je především nutná vysoká úroveň organizátorské práce, hluboké pochopení zásad a způsobů vedení operace a boje u všech velitelů a štábů. Dokonale pružně velet znamená dovést předvídat vývoj událostí, umět se rychle rozhodnout podle vzniklé situace, včas doručovat úkoly vykonavatelům a kontrolovat jejich plnění.

Hlavním úkolem a základem činnosti štábu jsou rozhodnutí a nařízení velitele a nadřízeného štábu. Hlavním úkolem štábu je získávat zprávy, hodnotit situaci, plánovat bojovou činnost podle rozhodnutí velitele, včas předávat úkoly vojskům, organizovat jejich přípravu, součinnost a zabezpečení, kontrolovat plnění úkolů a systematicky informovat nadřízeného, podřízené štáby a sousedy o změnách situace.

Velitelé a štáby se snaží sladit práci uvnitř i vně štábu a k tomu účelu si zpracovávají jednotnou metodiku práce. Tato metodika je výhodná pro velitele i štáb, protože umožňuje plnit úkoly v ur-

čítém předem stanoveném sledu podle pořadí důležitosti a časově.

Ve využití metodiky práce se však vyskytly některé závažné problémy:

- snaha za každou cenu, bez ohledu na situaci a složitost plnění úkolů dodržovat připravenou metodiku práce;

- při jakémkoliv narušení metodiky práce přejít k řízení činnosti víceméně živelně;

- chybné časové postavení metodiky práce.

Takový postup není správný. Štáb by měl na základě konkrétní situace zpracovat časovou kalkulaci nejen pro plnění vlastního úkolu (bojového), ale i úkolů spojených s jeho přípravou a zabezpečením. Přitom vycházíme z požadavku, abychom maximum času vyčlenili pro podřízené. Praxe ukazuje, že tomu bývá právě naopak. Chybné časové postavení metodiky práce se pak projevuje v tom, že štáb již při přípravě cvičení vychází z metodiky a ne ze skutečné činnosti vojsk. Toto je patrné zejména na stupni svaz a konkrétně při získávání informací nutných pro rozhodnutí velitele. Tak např. v metodice práce je stanoveno, že velitel frontu se rozhoduje jedenkrát za 24 hodin zpravidla k situaci ve 12.00 hod. Z toho vyplývá, do kdy musíme získat podklady k jeho rozhodnutí až ze stupně prapor. Při cvičeních se většinou podehrává situace buď přímo na stupni, který cvičí, nebo o jeden až dva stupně níže v intervalech

po 4 až 6 hodinách. Přitom situace ke 12.00 hod. se zpravidla podehrává tak, že je již ve 13.00 hod. k dispozici velitel. Je otázka, zda je skutečně možné předat informace ze stupně prapor až na front během jedné nebo dvou hodin? I když je to žádoucí, přesto za současného stavu je to nereálné. Přitom ve štábní práci se to považuje za pravidlo a v metodice práce se již s takovými časy počítá.

Správnost metodiky práce může prověřit jen bojová činnost. Přesto myslím, že i v míru cvičení s vojsky podehrávané ze stupně prapor by rovněž ukázalo na opravdu reálné možnosti v této oblasti.

Druhým momentem je ujasnění si složitosti toho kterého úkolu a z něho vyplývající obsah a formu bojového dokumentu. Zatím se projevuje snaha, abychom všechny bojové dokumenty připravovali obsahově a formálně do všech podrobností bez ohledu na to, zda je to nutné a potřebné. Ve štábu se to pak projevuje v práci **na sebe** bez ohledu na to, že rozhodující pro úspěch je **včasně** rozhodnutí velitele a **jeho doručení podřízeným**. Zásada, že celý štáb musí pracovat na velitele a pak teprve na sebe se musí táhnout jako červená nit celou metodikou práce.

Dalším důležitým momentem, o kterém se chci zmínit, je zpracování bojových dokumentů. Rozhodující úlohu v tomto plní **směroví důstojníci**. Předpokladem k úspěšnému splnění tohoto úkolu je jejich dokonalá teoretická a praktická příprava a všestranné materiální zabezpečení. V souladu s Oper-2-1 (Štábní práce v poli) se na stupni front a armáda předávají úkoly výpisem z operační směrnice, výpisem z bojového rozkazu, bojovými nařízeními a předběžnými nařízeními.

U předběžného nařízení je rozhodující, aby bylo doručeno vykonavateli co nejdříve s neměnnými úkoly. Konečné bojové nařízení, výpis ze směrnice nebo bojového rozkazu, musí být shrnutím všech dílčích předběžných nařízení a **hlavně jejich potvrzením**.

Některé závěry:

1. Předběžné nařízení musíme doručit co nejdříve (ihned po vyhlášení ideje rozhodnutí). V procesu tvorby rozhodnutí může být předběžných nařízení několik. Tyto by se neměly vzájemně popírat nebo měnit. V tom případě čas ušetřený jeho rychlým zpracováním a odesláním by podřízený stupeň ztratil neustálým přepracováváním. Jsou nedostatky též v obsahu předběžných nařízení. Někdy je předběžné nařízení totožné s bojovým nařízením. Předpis řeší pouze, co předběžné nařízení nesmí obsahovat. Můžeme si však dát ostatní požadavky dohromady a jasně nám vyplyne, že budeme předávat jen nejn nutnější údaje pro rozhodnutí podřízeného stupně.

2. Výpis z operační směrnice, či výpis z bojového rozkazu nebo bojové nařízení je vhodné zpracovat až po vyhlášení rozhodnutí velitele. Ovšem základní podklady je třeba získat již při formování rozhodnutí. Přitom výpis z operační směrnice zpracujeme při rozhodnutí pro první útočnou operaci. Výpis z bojového rozkazu zpracujeme při plánování druhé operace. V průběhu bojové činnosti řídíme boj bojovými nařízeními. Toto nařízení doručuje kurýr, nebo nejlépe styčný důstojník, který je schopen poskytnout veliteli a štábu podřízeného stupně i potřebnou pomoc při realizaci doručení dokumentu.

Dále chci ještě podotknout, že hlavní příčiny uvedených nedostatků vidím nejen v oblasti teorie, ale i v racionalizaci systému velení, malém rozvoji tvůrčího myšlení a v sebeuspokojení nad dosaženým stavem. Při cvičeních bychom měli vytvářet takové struktury, aby co nejvíce odpovídaly vedení bojové činnosti a velitelé a štáby si tak nevytvářeli falešné představy o rychlosti získání informací od podřízených. K tomu je také třeba více využívat mechanizačních prostředků velení, dále vylepšovat styl a metody práce velitelů a štábů a daleko více využívat zkušeností i ze spjatelených armád.